

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

FM2022/030

17. maj 2022

Agathe Fontain

Forslag til forespørgselsdebat om hvordan man sikrer bedst mulig service for fødende og deres familie i forbindelse med rejser uden for egne bosteder for at føde.

(Medlem af Inatsisartut Mikivsuk Thomassen, Inuit Ataqatigiit)

Inuit Ataqatigiit takker Mikivsuk Thomassen, Inuit Ataqatigiit for et vigtigt forslag.

Lad os starte med grunden til centraliseringen af de fødende. FN har gennem Cedaw spurgt til hvorfor småbørns dødeligheden i Grønland er så høj og henstillede til Grønland at handle.

Det medførte at Sundhedsstyrelsen i Grønland i 2002 udstedte en ny vejledning til fødsler.

I vejledningen krævede man at der på fødeklinikken skal være følgende specialer i forbindelse med komplicerede fødsler: kirurg, anæstesilæge/sygeplejerske, laborant samt jordemoder.

Man ville opnå høj sikkerhed for moder og barn og ville sikre mulighed for kejsersnit hvis det bliver nødvendigt.

Udstedelsen af den nye vejledning i 2002 medførte en stor nedgang i småbørnsdødeligheden.

I de nordiske lande og i Europa ændres forholdene hurtigt. Læger med generel indsigt som vi kendte da vi var børn bliver færre. Det medførte at stadigvæk flere læger og sygeplejersker får smalle specialer, hvilken igen medfører større

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

mangel på speciallæger. I dag oplever man at der ingen ansøgere er, når man slår jordemoderstillinger op og ud over lægemangel får vi læger uden erfaringer i kirurgi, fordi de ikke har den som speciale.

Man oplever mangel på anæstesisygeplejersker. Det skyldes blandt andet at man skal behandle mange patienter inden for sit speciale, hvorfor de er for få patienter at behandle uden for de større byer i Grønland.

Dette uanset anstrengelser for at løse manglen på specialister.

Jeg vil nu ind på de forhold der møder kvinder der føder uden for deres hjembyer.

Vi ved at det er hårdt at skulle forlade samlever, sine andre børn og sin familie er hård for den vordende mor. Det er hårdt at skulle forlade førnævnte når man følelsesmæssig er svag, og det er heller ikke sundt. Det er at skulle vente fødslen i en anden by uden at have noget at tage sig til. Fostrets omgivelser ændres, kendte lyde forsvinder og hos mange savner man faderens stemme.

Ved en konference i Katuaq for nylig understregede man størrelsen af de udfordringer man møder når man rejser for at føde. Den nyfødte har et stort behov for sin far straks efter fødslen, ligesom den fødende kvinde også har behov for sin samlever og sin øvrige familie. Dette fordi at familiesammenholdet skabes fra fødselsøjeblikket og er fundamentet for et sundt familieliv. Alle disse mistes når man rejser væk for at føde.

Jeg vil også understrege vigtigheden for kontinuerligt jordemoderbesøg under graviditeten, hvor man sammen med jordemoderen planlægger selve fødslen og får gensidig kendskab.

Jordemødrene oplyser selv, at man gennem god kontakt med fostret gennem hele graviditeten, kan forhindre komplicerede fødsler.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Men på den anden side kan man heller ikke altid kunne undvære specialister når der opstår komplikationer i forbindelse med fødslen og det er vi alle nødt til at erkende.

Man skal sammen med alle andre implicerede løbende vurdere nødvendigheden for at skulle rejse for at føde. Dette fordi at nogle fødsler kræver specialister for at kunne behandle både mor og barn.